

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-133>

УДК 658.14/17

ВПЛИВ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НА ЛІКВІДНІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

IMPACT OF CASH FLOWS ON THE LIQUIDITY AND SOLVENCY OF AN ENTERPRISE

Гриліцька Анжела Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6793-2142>

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Харченко Анна Юрївна

перший (бакалаврський) рівень,

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5090-5498>**Grylitska Anzhela, Kharchenko Anna**

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

У статті розглянуто основні методи оцінки ліквідності та платоспроможності, включаючи аналіз грошових потоків, коефіцієнтний аналіз та прогнозування руху грошових коштів. Наведено рекомендації щодо підвищення ефективності управління грошовими потоками, спрямовані на забезпечення фінансової гнучкості, зниження ризиків неплатоспроможності та досягнення довгострокової стабільності підприємства. Отримані результати можуть бути корисними для керівників підприємств, фінансових аналітиків та фахівців з фінансового менеджменту, оскільки вони надають комплексне розуміння впливу грошових потоків на фінансову стійкість та ефективність функціонування бізнесу. Стаття присвячена дослідженню впливу грошових потоків на ліквідність та платоспроможність підприємства. Проаналізовано основні аспекти управління грошовими потоками, які забезпечують здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання. Систематизовано методи оцінки ліквідності та платоспроможності, включаючи коефіцієнтний аналіз, балансовий метод, платіжний календар та інтегральний підхід. Досліджено взаємозв'язок між обсягами та синхронністю грошових потоків і фінансовою стійкістю підприємства. Окреслено напрямки оптимізації управління грошовими потоками для підтримки належного рівня ліквідності та платоспроможності, зокрема, забезпечення збалансованості обсягів надходжень і витрат, синхронізації їх у часі та зростання чистого грошового потоку.

Ключові слова: грошові потоки, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, управління фінансами.

The article examines the main methods of assessing liquidity and solvency, including cash flow analysis, ratio analysis, and cash flow forecasting. Recommendations are provided for improving the efficiency of cash flow management, aimed at ensuring financial flexibility, reducing insolvency risks, and achieving long-term stability of the enterprise. The results obtained can be useful for business leaders, financial analysts, and financial management specialists, as they provide a comprehensive understanding of the impact of cash flows on the financial stability and efficiency of business operations. The article is devoted to examining the impact of cash flows on a company's liquidity and solvency. It analyzes the main aspects of cash flow management that ensure the company's ability to meet its financial obligations promptly. Methods for assessing liquidity and solvency are systematized, including ratio analysis, balance sheet method, payment calendar, and integrated approach. The interrelation between the volumes and synchronization of cash flows and the company's financial stability is investigated. Directions for optimizing cash flow management to maintain an adequate level of liquidity and solvency are outlined, particularly ensuring the balance of inflows and outflows, their synchronization over time, and the growth of net cash flow. The article examines in detail the essence and classification of an enterprise's cash flows, in particular their division into operating, investment, and financial. The main factors influencing their formation are identified, including internal and external factors, such as the macroeconomic situation, the state of the financial market, the credit policy of the state, the efficiency of current asset management, etc. The relationship between cash flows and the liquidity of

the enterprise, which is expressed in the company's ability to fulfill its short-term obligations in a timely manner, is analyzed. Methods for assessing liquidity and solvency are systematized, including ratio analysis, balance sheet method, payment calendar, and integrated approach. The relationship between the volume and synchronicity of cash flows and the financial stability of the enterprise is investigated. The directions for optimizing cash flow management are outlined to maintain an appropriate level of liquidity and solvency, in particular, ensuring a balance between revenues and expenses, their synchronization over time, and the growth of net cash flow.

Keywords: cash flows, liquidity, solvency, financial stability, financial management.

Постановка проблеми. У сучасних умовах ринкової економіки ефективне управління грошовими потоками є одним із ключових чинників забезпечення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства. Грошові потоки відображають рух фінансових ресурсів у процесі господарської діяльності компанії, тому їх оптимальне формування та використання мають вирішальне значення для стабільного функціонування та розвитку бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень щодо впливу грошових потоків на ліквідність та платоспроможність підприємства свідчить про значну увагу науковців до цієї теми. Зокрема, Покин'єв В. В. та Тімченко О. Л. у своїй статті «Аналіз грошових потоків у системі фінансового менеджменту підприємства» обґрунтовують теоретичні та організаційно-методичні аспекти аналізу грошових потоків, підкреслюючи важливість горизонтального, вертикального, трендового, коефіцієнтного та факторного аналізу для оцінки фінансової стабільності підприємства. Інші дослідники, такі як Кошельок Г. та Грінченко Р., акцентують увагу на аналізі грошових потоків у системі управління підприємством, підкреслюючи їхній вплив на фінансову стійкість. Піскунова Н. О. пропонує удосконалення науково-методичного обґрунтування аналізу грошових потоків, що сприяє більш точній оцінці платоспроможності та ліквідності. Роганова Г. досліджує коефіцієнтний аналіз грошових потоків, що дозволяє глибше зрозуміти фінансові процеси підприємства.

Таким чином, сучасні дослідження підтверджують ключову роль аналізу грошових потоків у забезпеченні ліквідності та платоспроможності підприємства, пропонуючи різні методичні підходи для їх оцінки та управління.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз останніх досліджень щодо впливу грошових потоків на ліквідність та платоспроможність підприємств виявляє кілька аспектів, які потребують подальшого вивчення:

1. Динамічний аналіз грошових потоків: Більшість існуючих досліджень зосеред-

жуються на статичному аналізі фінансових показників. Необхідно розробити методики, які враховують динаміку грошових потоків у реальному часі для більш точного прогнозування ліквідності та платоспроможності.

2. Вплив зовнішніх факторів: Недостатньо досліджено, як макроекономічні зміни, такі як інфляція, валютні коливання та політична нестабільність, впливають на грошові потоки підприємств та їх фінансову стійкість.

3. Управління дебіторською заборгованістю: Потребує подальшого вивчення вплив дебіторської заборгованості на грошові потоки та ліквідність підприємств, а також ефективні стратегії її управління.

4. Секторальні особливості: Існує брак досліджень, які враховують специфіку різних галузей економіки при аналізі грошових потоків та їх впливу на фінансову стійкість підприємств.

5. Вплив цифровізації: Недостатньо вивчено, як впровадження цифрових технологій впливає на управління грошовими потоками та фінансову стійкість підприємств.

Вирішення цих питань сприятиме глибшому розумінню механізмів впливу грошових потоків на фінансову стійкість підприємств та розробці ефективних стратегій управління.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз впливу грошових потоків на ліквідність і платоспроможність підприємства та розробка рекомендацій щодо їх оптимізації. Для досягнення цієї мети необхідно визначити сутність і класифікацію грошових потоків, дослідити фактори, що впливають на їх формування, проаналізувати взаємозв'язок між грошовими потоками, ліквідністю та платоспроможністю підприємства, а також запропонувати ефективні методи управління фінансовими потоками для покращення фінансової стійкості компанії. Об'єктом дослідження є фінансова діяльність підприємства, пов'язана з управлінням грошовими потоками. Предметом дослідження виступає вплив грошових потоків на ліквідність і платоспроможність підприємства, а також методи їх оптимізації для забезпечення фінансової стійкості.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сучасної ринкової економіки фінансова стійкість підприємства значною мірою залежить від ефективного управління його грошовими потоками. Саме рух фінансових ресурсів визначає можливість підприємства своєчасно виконувати зобов'язання, забезпечувати стабільність операційної діяльності та формувати стратегію розвитку. Однак, багато компаній стикаються з проблемами нестачі ліквідних коштів, що може спричинити фінансові труднощі та навіть банкрутство.

Грошові потоки є ключовим елементом управління фінансами підприємства, оскільки вони впливають на його ліквідність і платоспроможність.

Ліквідність визначає здатність підприємства швидко перетворювати активи на грошові кошти для покриття поточних зобов'язань, тоді як платоспроможність характеризує загальну можливість підприємства виконувати фінансові зобов'язання у коротко- та довгостроковій перспективі. Відсутність належного балансу між надходженнями та витратами може призвести до дефіциту.

Грошові потоки – це рух грошових коштів через підприємство за певний період часу. Вони відображають всі грошові надходження та витрати підприємства, пов'язані з його діяльністю. Грошові потоки є одним із основних показників для оцінки фінансової стійкості та ліквідності підприємства [1]. Грошові потоки можна уявити як потік грошових коштів, які надходять до підприємства або виходять з нього в результаті різних операцій, таких як продаж товарів, надання послуг, придбання обладнання або погашення боргів.

Сутність грошових потоків полягає в тому, що вони дозволяють підприємству виконувати свої фінансові зобов'язання (наприклад, виплата зарплати, погашення боргів, інвестування в нові проекти) і фінансувати свою діяльність. Управління грошовими потоками є ключовим для забезпечення платоспроможності та ефективної роботи підприємства.

Грошові потоки поділяються на три основні типи, що відображають різні аспекти діяльності підприємства:

1) Операційні грошові потоки, що виникають у процесі основної діяльності підприємства, тобто в результаті виробництва і реалізації продукції, надання послуг або виконання робіт. Операційні грошові потоки включають:

- Надходження від продажу товарів і послуг.

- Витрати на виробництво та операційну діяльність (наприклад, оплата поставальникам, зарплати працівникам, податки;

- Інші операційні витрати.

Операційні грошові потоки відображають здатність підприємства генерувати доходи від своєї основної діяльності і покривати свої витрати.

1) Інвестиційні грошові потоки, пов'язані із придбанням та реалізацією довгострокових активів (наприклад, придбанням або продажем нерухомості, обладнання, інвестиціями в інші підприємства)[2]. Інвестиційні потоки включають:

- Надходження від продажу активів.

- Витрати на придбання нових активів або капітальні інвестиції.

- Вклади в інші підприємства або фінансові інструменти.

Інвестиційні грошові потоки важливі для оцінки майбутніх перспектив підприємства та його інвестиційної діяльності.

2) Фінансові грошові потоки, що виникають через операції з фінансування підприємства, такі як залучення або виплата позик, виплата дивідендів, випуск або погашення акцій. Фінансові потоки включають:

- Надходження від випуску акцій або залучення позик

- Виплати за погашення кредитів, дивідендів акціонерам.

- Зміни в розмірі капіталу.

Фінансові грошові потоки дозволяють забезпечити підприємство необхідними коштами для розвитку та покриття фінансових зобов'язань.

Грошові потоки підприємства можуть залежати від багатьох зовнішніх та внутрішніх факторів, таких як:

- Зміни в макроекономічній ситуації, наприклад, інфляція, коливання валютних курсів, зміни в податковій політиці або державних витратах, котрі впливають на обсяги доходів та витрат підприємства.

- Вибір фінансової стратегії, зокрема щодо управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, може вплинути на тимчасові потоки грошових коштів. Наприклад, зменшення дебіторської заборгованості дозволяє швидше отримувати кошти, а затримка з платежами поставальникам може збільшити грошові надходження.

- Рішення щодо інвестицій у нові проекти, придбання активів або вкладів у інші компанії значно впливають на інвестиційні грошові потоки. Інвестиції можуть потребу-

вати великих витрат у короткостроковому періоді, але сприяти зростанню доходів у майбутньому.

– Ефективне управління запасами і витратами допомагає оптимізувати операційні грошові потоки [3]. Наприклад, зменшення витрат на матеріали, паливо або енергію може покращити фінансові результати.

– Ринкові умови, такі як попит на продукцію чи послуги, мають вплив на обсяги продажу і, відповідно, на операційні грошові потоки підприємства. Високий попит призводить до збільшення надходжень, а падіння попиту – до зменшення.

– Політична нестабільність, зміни в законодавстві або зміни в податковій системі зможе позначитися на грошових потоках через додаткові витрати або зміни в податкових ставках.

– Впровадження нових технологій може змінити витрати на виробництво, зменшити операційні витрати або збільшити ефективність використання капіталу.

Ліквідність підприємства – це здатність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, тобто виплачувати борги та забезпечувати нормальну діяльність, не порушуючи свою платоспроможність. Ліквідність відображає, наскільки підприємство може швидко перетворити свої активи в готівку або кошти, які використовуються для розрахунків. Значення ліквідності для підприємства:

– Ліквідність є основою фінансової стабільності підприємства, адже вона гарантує здатність покривати поточні зобов'язання і не допускати фінансових труднощів.

– Компанії з високою ліквідністю більш привабливі для інвесторів і кредиторів, оскільки вони демонструють здатність швидко розплачуватися з боргами.

– Ліквідність дозволяє своєчасно оплачувати витрати на виробництво, постачання, зарплати, податки тощо.

– Показники ліквідності дозволяють оцінити здатність підприємства справлятися з фінансовими труднощами та його потенціал для розвитку. Грошові потоки є важливим чинником, що безпосередньо впливає на ліквідність підприємства [4]. Ліквідність залежить від того, наскільки ефективно підприємство управляє своїми грошовими потоками – як воно отримує і витрачає кошти.

– Операційні грошові потоки – надходження від основної діяльності підприємства забезпечують його поточні витрати. Якщо операційні грошові потоки позитивні і достатні,

це дозволяє підприємству підтримувати нормальну ліквідність і своєчасно виконувати зобов'язання.

– Інвестиційні грошові потоки – зменшують поточну ліквідність, оскільки вони передбачають великі витрати на придбання основних засобів або інвестиції в інші підприємства. Важливо, щоб ці витрати не перевищували здатність підприємства генерувати достатній рівень грошових надходжень з інших джерел.

– Фінансові грошові потоки – залучення зовнішнього фінансування може допомогти збільшити ліквідність у разі потреби в додаткових коштах [5]. Однак виплати по позиках або виплата дивідендів можуть негативно впливати на ліквідність, якщо підприємство не може забезпечити достатні грошові потоки для покриття цих витрат.

Для аналізу ліквідності підприємства використовують ряд фінансових показників, які дозволяють оцінити його здатність покривати короткострокові зобов'язання.

1) Коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність підприємства покривати свої короткострокові борги за рахунок оборотних активів (гроші, дебіторська заборгованість, товарно-матеріальні запаси) [6]. Якщо коефіцієнт більше 1, це свідчить про те, що підприємство здатне покрити свої поточні зобов'язання, ф-мула надана нижче.

$$\text{Коефіцієнт поточної ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$$

2) Коефіцієнт швидкої ліквідності, відображає ліквідність без урахування запасів, які можуть бути важко реалізованими в короткий термін. Якщо коефіцієнт менше 1, це може свідчити про ризики ліквідності, адже підприємство може не мати достатньо ліквідних активів для покриття боргів, ф-мула надана нижче.

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{запаси}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$$

3) Коефіцієнт абсолютної ліквідності, визначає чи достатньо у підприємства готівки або швидко реалізованих фінансових активів для покриття своїх короткострокових зобов'язань, ф-мула надана нижче.

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Готівка} + \text{короткострокові вкладення}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$$

4) Коефіцієнт оборотності грошових коштів, демонструє наскільки ефективно підприємство використовує свої грошові кошти [6]. Високий коефіцієнт свідчить про те, що підприємство швидко перетворює кошти в доходи, що підвищує його ліквідність, ф-мула надана нижче.

$$\begin{array}{l} \text{Коефіцієнт оборотності} \\ \text{грошових коштів} \\ \text{Середня кількість грошей} \\ \text{в обігу} \end{array} = \frac{\text{Операційні} \\ \text{грошові} \\ \text{кошти}}{\text{кошти}}$$

Аналіз цих показників дозволяє зрозуміти не лише поточний фінансовий стан підприємства, але й потенційні ризики, які можуть виникнути через проблеми з ліквідністю. Для підтримки здорової ліквідності підприємству важливо мати позитивний баланс між різними типами грошових потоків та здатністю ефективно управляти активами та зобов'язаннями. Платоспроможність підприємства – це здатність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, тобто погашати борги перед кредиторами, поставальниками та іншими зацікавленими сторонами за допомогою своїх фінансових ресурсів, таких як грошові кошти, ліквідні активи чи кредитні лінії.

Платоспроможність відображає фінансову стійкість підприємства, яка дозволяє йому функціонувати в умовах постійних економічних змін і забезпечує його здатність реагувати на фінансові труднощі.

Недостатність грошових коштів може призвести до низки серйозних фінансових і операційних проблем для підприємства [7]. Основні ризики, пов'язані з недостатністю грошових коштів, включають:

- Якщо підприємство не має достатньо грошових коштів для погашення своїх поточних зобов'язань, воно змушене залучати додаткові фінансові ресурси через кредити або випуск облігацій.

- Брак ліквідних коштів може призвести до неможливості закупівлі необхідних матеріалів або виплати зарплати працівникам, що, в свою чергу, може спричинити зупинку виробництва і втрату доходів.

- Проблеми з платоспроможністю можуть викликати у поставальників, клієнтів та кредиторів занепокоєння щодо фінансового стану компанії, що може призвести до втрати контрактів і погіршення умов співпраці.

- Якщо підприємство не здатне своєчасно погасити свої зобов'язання, це може призвести до банкрутства або ліквідації,

оскільки вартість активів підприємства може виявитися недостатньою для покриття всіх зобов'язань.

Для оцінки платоспроможності підприємства використовують різні фінансові показники, які дозволяють визначити здатність компанії виконувати свої зобов'язання. Ось деякі з найбільш поширених методів оцінки:

1) Коефіцієнт фінансової стійкості, цей показник демонструє, яку частку в активах підприємства складає власний капітал. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більша незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, що знижує ризики щодо платоспроможності, формула надана нижче.

$$\begin{array}{l} \text{Коефіцієнт фінансової} \\ \text{стійкості} \\ \text{Загальні активи} \end{array} = \frac{\text{Власний} \\ \text{капітал}}{\text{капітал}}$$

2) Операційний грошовий потік дає уявлення про реальний потік грошових коштів від операційної діяльності підприємства, що є основним джерелом підтримки платоспроможності, ф-мула надана нижче.

Операційний грошовий потік = Чистий прибуток + Амортизація + Зміни в оборотних активах та зобов'язаннях

3) Аналіз фінансової стійкості та незалежності – оцінка співвідношення власного капіталу до залучених коштів дозволяє визначити здатність підприємства покривати свої зобов'язання без значного залучення боргових ресурсів.

Таким чином, для оцінки платоспроможності підприємства використовується цілий ряд фінансових показників, які дозволяють зрозуміти, наскільки ефективно компанія управляє своїми грошовими потоками і чи здатна вона покривати свої борги вчасно.

Оптимізація операційних грошових потоків полягає в тому, щоб забезпечити стабільне і ефективне надходження коштів від основної діяльності підприємства та знизити витрати на операційну діяльність [6]. Це дозволяє підвищити ліквідність та платоспроможність, оскільки операційні грошові потоки є основним джерелом фінансування поточних зобов'язань підприємства.

Основні методи оптимізації операційних грошових потоків:

1. Управління дебіторською заборгованістю, дані операції з дебіторською заборгованістю безпосередньо впливають на рівень операційних грошових потоків. Підприємство повинно встановлювати чіткі умови кредиту-

вання та терміни оплати для своїх клієнтів, а також активно працювати з заборгованістю, намагаючись мінімізувати прострочення. Можна віднести:

- Використання знижок за ранні платежі (так звані «сконти») для стимулювання клієнтів до своєчасної оплати

- Перевірка платоспроможності клієнтів перед наданням їм товарного кредиту.

2. Управління кредиторською заборгованістю, встановлення оптимальних термінів для розрахунків з постачальниками допомагає збалансувати витрати і забезпечити ліквідність [8]. Це дозволяє підприємству збільшити час для зберігання грошових коштів і знизити ризик дефіциту коштів на рахунках.

3. Управління запасами вони включають:

- Визначення оптимального рівня запасів, що дозволяє уникнути надлишкових витрат на утримання товарів на складі.

- Ротація запасів і застосування ефективних методів закупівель.

4. Оптимізація процесів на підприємстві, зниження витрат на енергоносії, сировину та інші ресурси також позитивно впливає на операційні грошові потоки, зменшуючи витрати і збільшуючи прибуток.

Планування та прогнозування руху грошових коштів допомагає підприємствам уникати дефіциту грошових ресурсів і забезпечити своєчасне виконання фінансових зобов'язань. Це важливий процес для підтримки ліквідності та платоспроможності підприємства, оскільки дозволяє з'ясувати, чи є у компанії достатньо коштів для покриття своїх поточних і майбутніх витрат.

Основні методи планування та прогнозування:

- Підприємство повинно створювати детальний план доходів і витрат на певний період, що дає змогу прогнозувати майбутні грошові потоки. Це допоможе визначити, коли і скільки коштів буде необхідно для виплат, а також коли очікуються грошові надходження.

- Розробка касового плану дозволяє спостерігати за тим, коли підприємство матиме грошові надходження і коли потрібно буде здійснювати виплати. Це забезпечує можливість вчасно реагувати на недостатність коштів і приймати рішення щодо тимчасового залучення фінансування.

- Врахування сезонних коливань у бізнесі дозволяє краще прогнозувати періоди, коли підприємству знадобляться додаткові кошти або коли можна очікувати зниження

надходжень. Планування на основі сезонності допомагає збільшити точність прогнозів і уникнути фінансових проблем.

- Використання прогнозів руху грошових коштів на основі історичних даних, аналізу тенденцій ринку та інших чинників дозволяє підприємству визначити оптимальні терміни для погашення боргів, розподілу коштів на інвестиційні проекти та інші витрати.

- Прогнозування можливих економічних криз або інших непередбачуваних ситуацій, що можуть вплинути на грошові потоки [8]. Це дозволяє заздалегідь підготувати план дій на випадок непередбачуваних змін у фінансовому середовищі.

Основні фінансові інструменти, які допомагають збалансувати приплив і відтік грошових коштів, забезпечуючи стабільний фінансовий стан компанії:

- Використання короткострокових кредитних ліній дозволяє підприємству мати доступ до додаткових грошових коштів у разі потреби. Це дає гнучкість для управління ліквідністю, особливо в умовах тимчасових фінансових труднощів або затримок із платежами від клієнтів.

- Факторинг – фінансова послуга, яка дозволяє підприємству продати свою дебіторську заборгованість факторинговій компанії за зниженою ціною [10]. Завдяки цьому компанія отримує грошові кошти, не чекаючи на погашення боргів своїми клієнтами.

- Овердрафт – це короткострокова позика, яка дозволяє підприємству витратити більше коштів, ніж є на його банківському рахунку, що особливо корисно при тимчасових фінансових затрудненнях. Це один із інструментів для швидкого реагування на дефіцит грошових коштів.

- Якщо підприємство потребує значних фінансових ресурсів для реалізації великих проектів, воно може залучити кошти через випуск облігацій. Це дозволяє забезпечити ліквідність на довгостроковій основі.

- Використання лізингу для придбання основних засобів дозволяє підприємствам зберегти ліквідність, не витрачаючи значні суми на покупку обладнання чи нерухомості [10]. Лізинг дозволяє розподілити витрати на період використання активу, що покращує грошові потоки.

- Якщо підприємство здійснює операції в іноземних валютах, воно може використовувати фінансові інструменти для хеджування валютних ризиків (форвардні контракти, опціони, валютні свопи). Це дозволяє зменшити

непередбачувані коливання валютних курсів, що можуть впливати на грошові потоки.

– Якщо підприємство має кредити з плаваючою процентною ставкою, воно може застосувати фінансові інструменти, такі як свопи процентних ставок, щоб фіксувати ставки на певному рівні, захищаючи себе від зростання процентних витрат.

Загалом, використання фінансових інструментів дозволяє підприємствам ефективно керувати ліквідністю, зменшувати ризики та забезпечувати платоспроможність, особливо в умовах економічної нестабільності.

Сучасні технології значно полегшують управління грошовими потоками, дозволяючи автоматизувати процеси, забезпечувати точність прогнозів і оперативно реагувати на зміни. Основні технології для контролю грошових потоків:

1) Використання сучасних програмних продуктів, таких як ERP-системи (Enterprise Resource Planning), допомагає автоматизувати облік, планування і контроль за рухом грошових коштів. Ці системи дозволяють інтегрувати всі

фінансові процеси в єдину платформу, що забезпечує реальний час для моніторингу фінансів і своєчасне прийняття рішень[9]. Системи, такі як 1C, SAP, Oracle дозволяють здійснювати комплексне управління грошовими потоками, прогнозування, аналіз фінансових показників і формування звітності.

1) Багато банків надають платформи для управління корпоративними фінансами, які дозволяють підприємствам здійснювати безпечні і швидкі платежі, відслідковувати рух коштів на рахунках, автоматизувати процеси оплати рахунків і моніторити залишки на рахунках у реальному часі.

2) Використання BI-систем (Business Intelligence) для аналізу та прогнозування фінансових результатів дає змогу швидко приймати обґрунтовані рішення. Такі платформи дозволяють здійснювати детальний фінансовий аналіз, прогнозувати майбутні грошові потоки і оцінювати ризики.

Системи автоматичного прогнозування грошових потоків можуть використовувати алгоритми на основі історичних даних та машинного навчання для створення точних прогнозів. Це дозволяє підприємствам планувати свої грошові потоки з більшою точністю і своєчасно адаптувати стратегії до змін в економічному середовищі.

Фінансова стійкість підприємства залежить від здатності ефективно управляти активами

і пасивами, знижувати фінансові ризики та забезпечувати стабільний грошовий потік. Ось деякі рекомендації для підвищення фінансової стійкості:

– Важливо підтримувати оптимальне співвідношення між власним капіталом і залученими коштами [9]. Надмірне боргове навантаження може збільшити ризики фінансової нестабільності, тому підприємство повинно прагнути до збереження здорової фінансової структури з достатнім рівнем власного капіталу.

– Підприємство має регулярно здійснювати моніторинг ліквідності, оптимізувати структуру оборотних активів та знижувати залежність від короткострокових позик. Це дозволяє зберігати фінансову стійкість в умовах змін на ринку.

– Формування фінансових резервів для покриття непередбачених витрат або кризових ситуацій допомагає підприємствам зберігати свою фінансову стійкість навіть у періоди економічної нестабільності.

– Інвестування в нові продукти, технології та інновації дозволяє зберігати конкурентоспроможність підприємства і сприяє стабільному зростанню доходів, що, в свою чергу, підвищує його фінансову стійкість.

Висновки. Управління грошовими потоками є критично важливим аспектом фінансового менеджменту підприємства, оскільки ефективно управління цими потоками забезпечує стабільність ліквідності та платоспроможності компанії. Від належної організації процесів, таких як оптимізація операційних грошових потоків, прогнозування фінансових надходжень і витрат, залежить здатність підприємства виконувати свої зобов'язання та інвестувати в розвиток. Застосування сучасних технологій, таких як ERP-системи, фінансові прогнози на основі великих даних та автоматизація процесів, значно покращує точність і оперативність управлінських рішень, що сприяє зниженню фінансових ризиків і забезпеченню фінансової стійкості підприємства. Крім того, розроблені стратегії мінімізації фінансових ризиків, такі як диверсифікація доходів і витрат, хеджування валютних та процентних ризиків, дозволяють знижувати потенційні загрози і забезпечувати стійкий розвиток компанії навіть в умовах економічної нестабільності.

Перспективи подальших досліджень у цій сфері включають удосконалення прогнозних моделей з використанням передових технологій, що дозволить ще точніше передбачати

зміни грошових потоків і знижувати фінансові ризики, а також розвиток нових фінансових інструментів для управління ліквідністю. В цілому, ефективне управління грошовими

потоками є важливою складовою фінансової стабільності підприємства, яка безпосередньо впливає на його довгострокову конкурентоспроможність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Крупка М. Фінансовий менеджмент: підручник. Львів: МОН України Львів. нац. ун-т ім. Ів. Франка, 2019. 440 с., 83–91.
2. Степаненко О., Туровська А. Аналіз руху грошових потоків підприємства, їх вплив на господарську діяльність. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 74. С. 148–155.
3. Степаненко О. Властивості грошових потоків та ризики їх впливу на фінансову стабільність підприємства. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. С. 97–107.
4. Кошельок Г. Фактори, які впливають на формування грошових потоків промислового підприємства. *Економіка і організація управління*. 2016. № 1 (21). С. 119–126.
5. Роганова Г. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства. *The economic discourse International scientific journal*. 2021. № 3-4. С. 128–138.
6. Шуміло О., Курочка А. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Економіка підприємства*. 2023. С. 105–111.
7. Шубіна С., Авакян М. Напрямки управління грошовими потоками підприємства: теоретичні аспекти. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2016. С. 52–55.
8. Голинський Ю., Луців Л., Шпаргала Д. Оптимізація грошових потоків підприємств та їх прогнозування. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (2). С. 687–690.
9. Єрешко Ю. Моделі оптимізації грошових потоків підприємства. *Національний технічний університет України «КПІ»*. 2013. С. 1–14.
10. Міокова Г., Самсонова К. Факторинг: сутність та особливості в Україні. *Наукові записки*. 2013. Вип. 12, част. 1. С. 84–89.

REFERENCES:

1. Krupka, M. (2019). *Finansovyi menedzhment: pidruchnyk [Financial Management: Textbook]*. Lviv: MON Ukrainy Lviv. nats. un-t im. Iv. Franka, pp. 83–91.
2. Stepanenko, O., & Turovska, A. (2023). Analiz rukhu hroshovykh potokiv pidpriemstva, yikh vplyv na hospodarsku diialnist [Analysis of the Cash Flows of an Enterprise and Their Impact on Economic Activity]. *Infrastruktura rynku*, (74), 148–155.
3. Stepanenko, O. (2024). Vlastyvosti hroshovykh potokiv ta ryzyky yikh vplyvu na finansovu stabilnist pidpriemstva [Properties of Cash Flows and Risks of Their Impact on the Financial Stability of an Enterprise]. *Scientific Collection "InterConf+"*, 97–107.
4. Koshelok, H. (2016). Faktory, yaki vplyvaiut na formuvannia hroshovykh potokiv promyslovoho pidpriemstva [Factors Influencing the Formation of Cash Flows in an Industrial Enterprise]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, (1)21, 119–126.
5. Rohanova, H. (2021). Koefitsiientnyi analiz hroshovykh potokiv pidpriemstva [Ratio Analysis of Enterprise Cash Flows]. *The Economic Discourse International Scientific Journal*, (3-4), 128–138.
6. Shumilo, O., & Kurochka, A. (2023). Likvidnist i platospromozhnist pidpriemstva ta metody yikh analizu [Liquidity and Solvency of an Enterprise and Methods of Their Analysis]. *Ekonomika pidpriemstva*, 105–111.
7. Shubina, S., & Avakian, M. (2016). Napriamky upravlinnia hroshovymy potokamy pidpriemstva: teoretychni aspekty [Directions of Enterprise Cash Flow Management: Theoretical Aspects]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, 52–55.
8. Holinskiy, Yu., Lutsiv, L., & Shparhala, D. (2018). Optymizatsiia hroshovykh potokiv pidpriemstv ta yikh prohnozuvannia [Optimization of Enterprise Cash Flows and Their Forecasting]. *Molodyi vchenyi*, (2)2, 687–690.
9. Ereshko, Yu. (2013). Modeli optymizatsii hroshovykh potokiv pidpriemstva [Models of Enterprise Cash Flow Optimization]. *Natsionalnyi tekhnichnyi universytet Ukrainy "KPI"*, 1–14.
10. Miokova, H., & Samsonova, K. (2013). Faktorynh: sutnist ta osoblyvosti v Ukraini [Factoring: Essence and Features in Ukraine]. *Naukovi zapysky*, (12)1, 84–89.